

Jaarverslag 2013

Amsterdam, 10 januari 2014
Ad Reuijl

1. Inhoud

Jaarverslag 2013.....	1
1. Inhoud	2
2. Inleiding	3
3. In 2013 opgeleverde en onderhanden producten	3
4. Conferenties.....	3
5. Overige door CIP georganiseerde bijeenkomsten	4
6. Verplichtende zelfregulering	5
7. CIP en de omgeving	5
8. Communicatie platforms	6
9. Jaarplanning.....	6
10. Tot slot: enkele getallen.....	6

2. Inleiding

Het vakgebied van de informatiebeveiliging mag zich de laatste twee a drie jaar verheugen in grote belangstelling. Er gaat geen dag voorbij zonder meldingen in het nieuws over inbraken van hackers, diefstal en misbruik van gegevens, etc. De snelle ontwikkeling die we met CIP doormaken, staat daar uiteraard niet los van. Veel organisaties beseffen dat de toename van genoemde dreigingen alleen het hoofd kan worden geboden met samenwerking en krachtenbundeling.

CIP werd opgericht om die samenwerking concreet vorm te geven. In 2013 lag daarbij naast het organiseren van kennisdeling ook nadruk op het toewerken naar concreet bruikbare producten.

Dit jaarverslag belicht de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten van het afgelopen jaar. De links in de tekst verwijzen naar interessante producten en informatie, waarvan we overigens het gebruik van harte aanbevelen.

3. In 2013 opgeleverde en onderhanden producten

Op dit moment zijn de volgende producten uit de CIP-samenwerking vrijgegeven voor algemeen gebruik:

- Grip op Secure Software Development;
- Borging Awareness Informatiebeveiliging;
- Responsible Disclosure: handreiking voor implementatie;
- Meldplicht Datalekken;
- Testen met Persoonsgegevens;
- Beveiligingsbeleid Clouddiensten;
- Privacy Impact Assessment bij de Belastingdienst.

Deze documenten zijn te downloaden van de publiekelijk toegankelijke website van het CIP: <http://www.cip-overheid.nl/downloads/>.

Onderhanden producten die in het eerste kwartaal van 2014 ter beschikking komen zijn: NCSC-normenkader (versie CIP/NCSC), een vijftal e-Learning modules voor Security Awareness en een eerste opzet voor een 'Keten Service Library' (een systematisering van praktijken voor werken met ketens – een coproductie met de Taskforce BID).

Informatie over onderhanden CIP-producten, wetenswaardigheden over actuele ontwikkelingen in het vakgebied, ontwikkelingen binnen de domeingroepen, etc. zijn te vinden op de (besloten) samenwerkingssite www.cip.pleio.nl, waarop elke overheidsmedewerker die wil meedoen, wordt toegelaten.

4. Conferenties

CIP belegt elk jaar een tweetal conferenties. Op 6 juni vond de voorjaarsconferentie plaats. Het was een buitengewoon interactieve bijeenkomst, waarin ook gebruik werd gemaakt van stemkastjes. Opkomst ca. 150 mensen. Bij deze derde conferentie was zichtbaar dat een community aan het ontstaan is. De waardering was hoog.

De najaarsconferentie van 28 november trok eenzelfde aantal bezoekers. Ditmaal moest de inschrijving worden gesloten vanwege de beperking van de zaalruimte. De volgende conferentie (22-mei 2014) vindt dan ook plaats op een nieuwe locatie (kasteel Vanenburg, te Putten). Op deze locatie bestaat de mogelijkheid om zo nodig wat meer mensen te kunnen ontvangen.

Het is tot nu toe gelukt om interessante programma's samen te stellen en topmensen uit zowel de overheid als het bedrijfsleven als sprekers te krijgen.

5. Overige door CIP georganiseerde bijeenkomsten

Buiten de conferenties zijn de vier domeingroepen op reguliere basis bijeengewees. Het merendeel van de genoemde producten is tot stand gekomen binnen de samenwerking van de domeingroepen.

De belangrijkste overige bijeenkomsten in 2013 waren:

- In februari 2013 meerdere gesprekken tussen grootgebruikers DigiD en Logius. Daarbij konden goede afspraken worden gemaakt.
- Tijdens de DDoS-aanvallen zijn er binnen het CIP-netwerk snelle contacten gelegd tussen meerdere participanten. Hierdoor konden enkele aangevallen organisaties snel hun desbetreffende afweging maken. Enkele hebben gekozen om zich te beschermen. Andere organisaties hebben bewust gekozen dat niet te doen.
- Kennissessie met IBM n.a.v. de DDoS-problematiek (mei 2013).
- Op 19 juni overlegde CIP met een delegatie van NL ICT inzake Secure Software Development (SSD) om draagvlak te zoeken in de ICT-leverancierswereld.
- 30 augustus: Workshop met bestuurders over ketenrisico's. Een brede kring van bestuurders en directieleden van ca. 10 organisaties + Taskforce BID namen deel. De follow-up wordt ter hand genomen door de Domeingroep Ketens. CIP gaat samen met de Taskforce BID een 'Keten Service Library' opzetten: een systematisering van praktijken voor werken met ketens (checklists, kaders en praktijkvoorbeelden, gericht op governance, de beheersing van afspraken, crisiscommunicatie, etc).
- Kennissessie over Veilig Mobiel Werken met Ordina (sept 2013).
- Op 26 september vond de kick-off plaats van het CIP Cyber Security Platform: een nieuwe subcommunity van technisch verantwoordelijken, gericht op onderlinge informatie-uitwisseling en onderlinge hulp bij cyberincidenten.
- Op 17 oktober organiseerde CIP opnieuw een uitwisseling van tips en ervaringen in het kader van DigiD-audits. Een en ander liep vooruit op de audits die eind 2013 zijn gehouden. Deze bijeenkomst heeft een aantal onderlinge leereffecten en tips opgeleverd, die kunnen bijdragen aan een effectiever en efficiënter auditproces dan het afgelopen jaar het geval was. De meeting werd bezocht door een negental organisaties. Gemeenten sloten ook aan door middel van de aanwezigheid van KING. Ook audit-beroepsgroep NOREA was aanwezig. Op verzoek van de vergadering bracht NOREA alsnog een nieuwe versie van de toelichting uit.
- Op 10 december volgde een tweede bijeenkomst van het Cyber Security platform, waarin de organisatie en de werking van het fenomeen Security Operations Center (SOC) centraal stond. Een document met 'lessons learnt' is te vinden op cip.pleio.nl.

6. Verplichtende zelfregulering

Op het punt van de ontwikkeling van zelfregulering in de uitvoeringslaag van de uitvoering heeft het denken zich in 2013 verder ontwikkeld. Het voorstel om voor ZBO's het VIR (Voorschrift Informatiebeveiliging Rijk) en de BIR (Baseline Informatiebeveiliging Rijk) te gaan hanteren als basis, waarop het proces van verplichtende zelfregulering gefundeerd kan worden, is door CIP uitgewerkt en voorgelegd aan de bestuurders. Een eerste besluit daarover wordt verwacht op 6 februari in het BOCU, waarna volgende stappen nodig zijn in het besluitvormingsproces.

Met invoering van zelfregulering dwingen de ZBO's zichzelf tot het inrichten van processen die leiden tot grotere beheersing. Dat zal ook leiden tot enerzijds een groei van 'responsible behavior' door de organisaties heen en anderzijds tot meer focus op het voorkomen van problemen. Het adopteren van (en het toetsen op) een gezamenlijke basisnorm zal systematiserend werken en tot grotere beheersing van de informatieveiligheid leiden, breed in de overheid.

Het voldoen aan de norm zal overigens tijd gaan kosten, ook bij de organisaties die reeds een jaarlijkse audit- en verantwoordingspraktijk op basis van een normenkader kennen.

7. CIP en de omgeving

In 2013 is een aantal relaties opgebouwd, voortgezet en/of geïntensiveerd met verwante organisaties binnen de overheid en binnen het vakgebied. De belangrijkste zijn:

- Taskforce BID. De samenwerking is op een aantal dossiers redelijk intensief. Vanaf januari 2015 verwachten we als CIP een rol te gaan spelen bij de inhoudelijke verankering van de Taskforce-resultaten.
- NCSC. De samenwerking ontwikkelt zich langs de lijn van de CIP-ontwikkeling 'Cyber Security Platform'. Daarbij vindt CIP nu aansluiting met het Nationaal Expertise Netwerk van het NCSC.
- KING/Informatie Beveiligings Dienst. Regelmatig onderhouden we contacten. CIP is daarnaast lid van de Raad van Advies van KING/IBD.
- Programma Digivaardig/Digiveilig van ministerie van EZ/ECP. CIP was lid van het onderdeel DigiVeilig. Als gevolg van een herziening van het programma is dit in september beëindigd.

Verdere betrokkenheid is er geweest bij een aantal congressen, waarbij CIP als kenniscentrum inbreng had, bijvoorbeeld het denkproces over de Nationale Cyber Security strategie, versie II.

Spreekbeurten en tracks van CIP in 2013:

- April: Presentatie CIP in een overleg met bestuur CBP.
- 11/9: PvIB-bijeenkomst.
- 9/10: NOREA/ISACA/PvIB-congres.
- 5/11: Veilige Slimme, veilige en dienstbare gegevensknooppunten (ICTU/STOUT).
- 26/11: Congres van International Institute for Research, gericht op overheid.
- 9/12: Flevum CIO-diner, over ketenrisico's.

8. Communicatie platforms

Naast de als eerste genoemde werkvormen, waarin face-to-face communicatie plaatsvindt, maken we ook gebruik van het internet: een openbare site en een besloten samenwerkingsomgeving. Daarnaast brengen we op de conferentiedata de CIP-Post uit.

- De openbare site, www.cip-overheid.nl, is in het najaar vernieuwd en wordt nu ook gebruikt als basis voor de publicatie van producten die gereed zijn.
- www.cip-pleio.nl is de besloten samenwerkingsite. Hierop wordt op permanente basis beheer gevoerd door CIP. Deze site bevat ook allerlei achtergrondinformatie en halffabrikaten.
- In 2013 rolden een tweetal uitgebreide nieuwsbrieven van de pers: CIP-post 6-6-2013 en 28-11-2013.

9. Jaarplanning

De Jaarplancyclus werd in gang gezet met het eerste jaarplan (2013). In 2013 lag daarbij veel focus op het tot stand brengen van concrete producten. Accordering van het plan volgde in het eerste Bestuurlijk Overleg Compacte Rijksdienst (BOCU van 19 maart). Dit overleg bestaat uit bestuurders van de Belastingdienst, DUO, SVB en UWV en werd opgericht om de initiatieven te besturen, die zijn ontstaan uit het programma Compacte Rijksdienst.

Het jaarplan 2014 werd opgeleverd en bekrachtigd door het BOCU van 30 oktober 2013. In het plan is een aantal belangrijke onderwerpen opgenomen, die werden aangedragen door de genoemde vier organisaties. Het jaarplan is te vinden voor leden van [cip.pleio](http://cip.pleio.nl) met de volgende links:

- <https://cip.pleio.nl/file/view/23925022/jaarplan-cip-2014-overzicht> (overzicht jaarplan);
<https://cip.pleio.nl/file/view/23924932/jaarplan-cip-2014> (beschrijving jaarplan).

10. Tot slot: enkele getallen

Om een indruk te geven van de omvang van het netwerk en de spreiding over verschillende organisaties, besluiten we hier met een aantal kengetallen over de stand van zaken per 31-december 2013.

# Personen in CIP-netwerk	481
# Afkomstig uit overheidsorganisaties	55 (incl. 10 gemeenten en 4 provincies)
# Afkomstig uit kennispartners	40
Waarvan:	
# Professionals	260
# Management	116
# Bestuur/directie	105
# toegang op cip.pleio	148 (m.n. profess. en management overheid)
# Meedoen/meekijken Dom.grpn	94 (vooral professionals overheid)
# Leesgroep	46 (vooral professionals overheid)
# CSP	57 (overheid/kennispartner: 37/20)